

[Udenrigsministeren.]

tativ for vort samfund. Vore standpunkter må have deres baggrund i en fast vilje til at repræsentere et demokratisk retssynspunkt og samtidig i en nøgtern vurdering af det spillerum, der nu engang er levnet et land af Danmarks størrelse i en verden, der kun i begrænset omfang hylder de samme idealer som vi. Ligesom det er sundt, at vi har en levende udenrigspolitisk debat her i landet, er det en styrke i vor udenrigspolitik, at der normalt er bred enighed om et sobert grundlag for vore vurderinger.

Jeg vil indlede min redegørelse med nogle betragtninger om øst-vest problematikken, fortrinsvis som den aftegner sig i Europa.

Vi har nu i en årrække kunnet tale om en vis afspænding i vor verdensdel. Risikoen for uprovokeret magtanvendelse i Europa er svindende. Vor interesse for at undersøge mulighederne for varige løsninger på de udestående politiske problemer i Europa gennem meningsfyldte forhandlinger må naturligt blive øget tilsvarende. Vi kan skelne to hovedtendenser i tiden, der begge giver håb om, at sådanne forhandlinger med tiden vil kunne komme i stand og bære frugt.

Den ene ses i forholdet mellem Sovjetunionen og USA, hvor et vist interessefællesskab kan spores. Udviklingen i spørgsmålet om ikke-spredning af kernevåben er et eksempel herpå. Så længe Vietnamkonflikten ikke er bragt til afslutning, er der dog sat snævre grænser for tilnærmelse mellem de to supermagter, og der kan ikke i dag tales om noget dyberegående fællesskab i USA's og Sovjets syn på de europæiske problemer. Vi har dog lov til at tro, at tiden arbejder for den amerikansk-sovjetiske forståelse.

Den anden hovedtendens viser sig i forholdet mellem de enkelte europæiske lande. Følelsen af det naturlige i den deling mellem øst og vest, som krigen efterlod i Europa, øges, og behovet for at genetablere tidligere tiders naturlige vekselvirkning mellem Øst- og Vesteuropa træder mere frem. Regeringen tillægger den dialog, som det lidt efter lidt er lykkedes at indlede mellem Øst- og Vesteuropa, stor betydning. Der er vel hidtil ikke opnået så konkrete resultater gennem kontakterne med Østeuropa, men gennem disse kontakter yder vi vort bidrag til den gensidige forståelse af politiske synspunkter og deres forudsætninger, som er det

nødvendige grundlag for, at egentlige forhandlinger med tiden kan komme i gang.

Det er for os en selvfølge, at vi i vore kontakter med de østeuropæiske stater holder os solidariteten med vore vestlige allierede for øje. Tilsvarende finder vi det naturligt, at de østeuropæiske lande indbyrdes holder hinanden underrettet om disse kontakter. De finder ikke sted for at drive kiler ind imellem de enkelte lande, mindre og større. Tværtimod er det vort håb, at øgede forbindelser mellem de mindre lande øst og vest for skillelinjen i Europa med tiden også vil kunne medvirke til at danne bro mellem de to supermagter.

Det opbrud i Tjekoslovakiet, som vi i de seneste uger har været vidne til, er det naturligvis endnu vanskeligt at bedømme rækkevidden af. Der kan dog næppe herske tvivl om, at det må ses som et nyt led i den liberaliseringsproces, som længe har været i gang i flere østeuropæiske lande, og som vel endnu ikke har fundet sin endelige form.

De nævnte to hovedtendenser virker på lang sigt. Vor opgave i dag er efter bedste evne at virke for, at afspændingen i vor verdensdel fortsættes skridt for skridt. Vor tålmodighed vil blive sat på mange prøver, og det er formentlig uundgåeligt, at der i udviklingens løb også vil komme perioder af stilstand eller tilbageskridt. Den vidtstrakte enighed, der består mellem de europæiske lande om afspændingspolitikken, er imidlertid et vidnesbyrd om, at den har fremtiden for sig.

Som nævnt i regeringserklæringen af 6. februar i år støtter regeringen tanken om en konference om den europæiske sikkerhed, men således, at den først bør finde sted, når man efter grundige forberedelser har grund til at tro, at den vil kunne føre til positive resultater. Der ligger heri, at den ikke vil have noget formål, før de politiske forudsætninger for en fremtidig løsning af de vigtigste europæiske problemer, først og fremmest Tysklandsproblemet, begynder at aftegne sig. En sådan konference må tillige forudsætte deltagelse af de nordamerikanske lande, der har et medansvar i den europæiske problematik.

Udgangspunktet for regeringens overvejelser af Tysklandsspørgsmålet er, at det må finde sin løsning på basis af anerkendelse af det tyske folks ønske om selvbestemmelse